Dnro 001/81/2015

Heikki Taulu 20.10.2015

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Työ- ja elinkeinojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 6.10.2015

## HE 30/2015 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Julkisen talouden suunnitelmassa esitetään hallitusohjelman mukaisesti työvoimapolitiikkaan (32.30.51) merkittäviä määrärahaleikkauksia tulevalla nelivuotiskaudella. Akava pitää välttämättömänä, että hallituskauden aikana toteutetaan kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta parantava työvoimahallinnon uudistaminen. Kuluvana vuonna valmistunutta laajaa työpolitiikan palvelurakennearviointia pitää käyttää uudistamistyön perustana. Johtavana periaatteena on oltava se, että toimenpiteiden tuloksellisuudesta pitää jatkossa palkita nykyistä enemmän.

Toimenpiteiden painopisteen on oltava työttömyyden alkuvaiheessa, jolloin työllistymisen todennäköisyys on parhaimmillaan ja valumat pidempikestoiseen työttömyyteen saadaan ehkäistyä. Näkemyksemme mukaan pitkäaikaistyöttömyyttä vähennetään tehokkaimmin jo ennen työttömyyden pitkittymistä eikä vasta sitten kun pitkittyminen on jo tapahtunut.

Vuoden 2016 talousarvion osalta Akava on tyytyväinen, että työttömille suunnatun koulutuksen tärkeät voimavarat eivät vähene, vaan sekä ammatilliseen että kotoutumiskoulutukseen suunnataan hieman lisää rahoitusta, vaikkakin näistä merkittävä osa johtuu jo ennen vuotta 2016 tehdyistä sitoumuksista. Kotoutumiskoulutuksen määrärahojen riittävyys on tietenkin viime aikojen siirtolaisuuskehityksen takia arvioitava uudelleen ja varauduttava rahoituksen täydentämiseen lisäbudjeteissa tai muilla keinoin. Työttömyysturvalla tapahtuvan omaehtoisen kouluttautumisen harkintaa olisi lievennettävä, jotta yhä useammalle mahdollistettaisiin oman osaamisensa kehittäminen työttömyysaikana.

Akavan mielestä työvoimakoulutuksen siirto Työ- ja elinkeinoministeriöstä Opetus- ja kulttuuriministeriöön mahdollistaa myös korkeakoulutettujen työvoimakoulutuksen kehittämisen tulevaisuuden työelämän tarpeisiin. Koska päätökset työvoimakoulutuksen hankinnoista tehdään edelleen Työ- ja elinkeinoministeriön alaisissa ELYissä ja TE-toimistoissa, edellyttää muutos johdonmukaista ja selkeää ohjausta.

Työllistämiseen suunnattujen tukien ja erityisesti starttirahan leikkaukset ovat Akavan mielestä valitettavia. Yksin korkeakoulutettujen työttömien määrä on jatkanut kasvuaan ja oli elokuussa yli 50 000, kasvua edellis-

vuodesta oli 6 200 henkilöä. Myös korkeakoulutettujen pitkäaikaistyöttömyys on kasvussa ja tutkija-asteen suorittaneilla pitkäaikaistyöttömien osuus on jopa muuta työväestöä korkeampi. Useampi kuin joka seitsemäs TE-toimiston työtön työnhakija-asiakas on suorittanut korkeakoulututkinnon, vastavalmistuneista jopa joka neljäs.

Akava pitää erittäin hyvänä yksityisten työnvälityspalveluiden hankintaan suunnattua 5 miljoonan euron määrärahaa. Kuluvan vuoden aikana piloteilla kokeillusta palvelusta on alustavasti saatu myönteisiä tuloksia ja toimintamallia kannattaa laajentaa.

Akava esittää syvän huolensa nuorisotakuun kehittämistoimiin varatun rahoituksen ja muiden työvoimapoliittisten toimenpiteiden riittävyydestä erityisesti TEM:n hallinnonalalla. Akavan mielestä on erityisen tärkeää saada vahvennettua nykyistä nuorisotakuun toimintamallia, jonka kärkenä ovat varhainen puuttuminen sekä tukea ja neuvontaa tarjoava ns. yhden luukun palvelumalli.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti